

Oulun yliopisto: Arviointialue II Vaikuttava ja uudistava korkeakoulu

Oulun yliopiston toiminta ja toiminnan kehittäminen arviointialueella II arvioitiin Karvin auditointiraportissa auditointikriteereiden perusteella tasolle erinomainen. Alla kuvataan, miten excellence-paneeli on arvioinut arviointialueen toimintaa suhteessa auditoinnin excellence-kriteereihin. Saadakseen excellence-laatuleiman korkeakoululla tulee olla näyttöä poikkeuksellisen korkealaatuisesta kehittämistyöstä kyseiseen arviointialueeseen sekä excellence-kriteereihin liittyen.

Kriteeri 1. Korkeakoulu on innovatiivinen edelläkävijä, rohkea ja ennakkoluuloton kehittäessään toimintaansa.

*Oulun yliopistolla on **erittäin paljon näyttöä** innovatiivisesta edelläkävijyydestä yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen ja vaikuttavuuden sekä sen toimintatapojen kehittämisessä. Lisäksi yliopistolla on **erittäin paljon näyttöä** rohkeasta ja ennakkoluulottomasta kehittämisestä.*

Oulun yliopisto on vahvasti sitoutunut alueelliseen kehitykseen, monitieteiseen tutkimukseen ja kestävän kehityksen edistämiseen. Yliopisto on profiloitunut vahvasti ja ottanut aktiivisen roolin yhteiskunnan ja alueen kehittämisessä. Oulun yliopiston tutkimus on monitieteistä ja vaikuttavaa ja se kattaa laajasti yhteiskunnallisesti merkittäviä teemoja, kuten kestävän kehityksen, ilmastonmuutoksen, teknologian ja arktisen tutkimuksen. Yliopisto on osoittanut kunnianhimoa ja pitkäjänteisyyttä strategisissa valinnoissaan. Viisi tutkimuksen painopistealuetta on järjestetty matriisimallin mukaisesti, mikä tukee tiedekuntien ja tutkimusryhmien välistä yhteistyötä. Kestävä kehitys on keskeinen osa yliopiston strategiaa ja toimintaa. Arktisen tutkimuksen asema Oulun yliopiston ydintutkimusalueena ja strategisessa toteutuksessa on merkittävä. Arktinen strategia yhdistää arktisen ulottuvuuden vastuullisuustavoitteisiin ja kestävän kehityksen periaatteisiin tarjoten vahvan perustan yliopiston pitkän aikavälin linjauksille. Erityisen vahvaa edelläkävijyyttä Oulun yliopisto on osoittanut 6G-teknologian kehittämisessä, mikä on herättänyt myös laajaa kansainvälistä kiinnostusta ja tuonut merkittävää tutkimusrahoitusta.

Oulun yliopiston yhteiskunnallinen vaikuttavuus näkyy laajasti yhteistyömuodoissa eri toimijoiden kanssa alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti. Yliopiston vahvuuksia ovat laaja verkostoituminen, monitieteinen yhteistyö ja aktiivinen rooli yhteiskunnan kehittämisessä. Innovatiivisuutta ja luovuutta arvostetaan yliopistoyhteisössä. Yliopisto on kehittänyt ja ylläpitää innovaatioihin, kokeiluihin ja yhteistyöhön kannustavaa työskentelyilmapiiriä. Auditoinnissa mainittiin useita konkreettisia esimerkkejä tätä tukevista toimenpiteistä, kuten fyysiset työympäristöt sekä digitaaliset alustat ja sovellukset, jotka edistävät ideointia, luovaa ajattelua ja rohkaisevat laajamittaiseen yhteistyöhön sidosryhmien, kumppaniorganisaatioiden ja verkostojen kanssa. Tämä toimintatapa edistää innovaatioiden syntyä ja mahdollistaa uusien ratkaisujen kehittämisen. Yliopisto sai auditoinnissa tunnustusta inspiroivasta ja luovuutta tukevasta akateemisesta ilmapiiristään. Auditoinnin mukaan yliopiston tutkijoiden työ lähtee liikkeelle yhteiskunnan nykyisten haasteiden tunnistamisesta ja niiden ratkaisemisesta.

Yliopiston strategiset ohjelmat, rahoitusmallit ja rakenteet tukevat tutkimuslähtöisiä innovaatioita, yrittäjyyttä ja uusien teknologioiden kehittämistä. Yliopisto on ollut mukana rakentamassa vahvoja monitieteisiä ja kansainvälisiä yhteistyöalustoja sekä toimii keskeisessä roolissa alueellisessa innovaatioekosysteemissä. Näiden avulla edistetään uudenlaisten ratkaisujen syntymistä ja vahvistetaan yliopiston asemaa alueellisena, kansallisena ja kansainvälisenä innovaatio toimijana. Yliopistolla on pitkäaikaisia kumppanuuksia ja se tekee tiivistä yhteistyötä sidosryhmiensä kanssa kestävän yhteiskunnallisen muutoksen edistämiseksi. Yliopiston aktiivinen osallistuminen verkostoihin, kuten Arctic

Five, UArctic ja UNIC, tukee kestävästä yhteiskunnallista muutosta ja vahvistaa yliopiston kansainvälistä profiilia. Auditoinnissa Oulun yliopisto sai myös erityistä tunnustusta toimistaan hiilineutraaliuden edistämiseksi.

Yliopisto on myös sitoutunut yrittäjyyden tukemiseen ja uusien teknologioiden kehittämiseen. Tellus Innovation Arena -innovaatiokeskus ja FabLab – digitaalisen valmistuksen ja muotoilun keskus ovat keskeisiä alustoja, jotka toimivat konkreettisina esimerkkeinä yliopiston panostuksesta innovatiiviseen oppimiseen, monitieteiseen yhteistyöhön ja uusien ratkaisujen kehittämiseen. Yliopisto ja sen innovaatio- ja urakeskukset tukevat aktiivisesti start-up-ekosysteemiä, tutkimustulosten kaupallistamista ja yrittäjyyttä, mikä näkyy uusien yritysten ja innovaatioiden syntyemisessä. Yliopiston kehittämä Impact Helper on työkalu, joka tukee toiminnan vaikuttavuuden määrittelyä ja seuranta.

Kriteeri 2. Korkeakoulu on pitkäjänteisen kehittämisen huippuosaaja, ja sillä on vahvaa näyttöä kehittämistyön vaikuttavuudesta.

Oulun yliopistolla on paljon näyttöä pitkäjänteisestä kehittämistyöstä yhteiskunnallisessa vuorovaikutuksessa ja vaikuttavuudessa sekä TKI-toiminnassa. Oulun yliopistolla on paljon näyttöä myös kehittämistyönsä vaikuttavuudesta.

Vaikuttavuus on integroitu koko yliopiston toimintaan ja sen johtaminen perustuu tietoon pohjautuvaan päätöksentekoon. Tästä on runsaasti konkreettista näyttöä. Yliopiston kehittämistyö tällä osa-alueella on asiantuntevaa, strategista, ennakoivaa ja johdettua.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden ja vuorovaikutuksen systemaattinen kehittäminen toteutuu erinomaisesti erityisesti alueellisessa yhteistyössä. Auditoinnissa tunnistettiin selkeä yhteys yliopiston strategian ja alueellisten verkostojen välillä, mikä ilmenee tutkimuksen painopistealueiden ja strategisten kehittämissuunnitelmien kautta. Strategiset kehittämissuunnitelmat ohjaavat yliopiston toimintaa ja tukevat systemaattista kehittämistä. Oulun yliopiston laajat yhteistyöverkostot ovat vahva osoitus kehittämistyön vaikutuksesta, ja toteutetuista toimenpiteistä on runsaasti konkreettista näyttöä. Pitkäjänteinen strateginen kehittäminen näkyy esimerkiksi yliopiston aktiivisessa roolissa vuodesta 2009 alkaen Oulu Innovation Alliance (OIA) -verkostossa, joka kokoaa yhteen korkeakoulut, yritykset ja julkisen sektorin uusien innovaatioiden kehittämiseksi. Tämä osoittaa yliopiston vahvaa sitoutumista pitkäjänteiseen alueelliseen kehitykseen ja kilpailukykyyn vahvistamiseen. Alueellinen innovaatioekosysteemi on merkittävästi vahvistanut koko Pohjois-Suomen elinvoimaa ja kilpailukykyä sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla.

Oulun yliopisto on määritellyt kattavasti strategisia mittareita, joilla seurataan ja johdetaan yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Toiminnan vaikuttavuutta mitataan monipuolisilla mittareilla, kuten julkaisujen, tutkimushankkeiden, poliittisten linjausten (*white paper*) ja tapahtumien määrää, yhteistyöaloitteita, henkilöstön asiantuntijatehtäviä, näkyvyyttä mediassa, myönnettyjen immateriaalioikeuksien (IPR) määrää sekä uusien yritysten perustamiseen johtaneiden aloitteiden määrää. Lisäksi yliopisto käyttää kyselytutkimuksia maineen ja vastuullisuuden arviointiin sekä arvioi säännöllisesti tutkimuksensa vaikuttavuutta osana tutkimuksen kokonaisarviointeja. Lisäksi seuranta- ja arviointijärjestelmät, kuten CRM, Power BI ja Overton, tukevat kehittämisen jatkuvuutta ja sidosryhmäsuhteiden hallintaa.

Vaikuttavuuden vahvistamisessa hyödynnetään myös yritysmaailmasta tuttuja käytäntöjä, kuten KAM-rooleja (Key Account Management), jotka tukevat yhteistyötä strategisten sidosryhmien kanssa. Yliopisto on onnistuneesti integroinut YK:n kestävä kehityksen tavoitteet osaksi strategiaansa ja toimintaansa yhdistäen näin alueellisen, kansallisen ja kansainvälisen näkökulman. Tämä osoittaa sitoutumista vastuullisuuteen ja pitkäjänteiseen yhteiskunnalliseen kehittämiseen. Vaikuttavuus ilmenee monipuolisesti

laajojen yhteistyöverkostojen kautta sekä innovaatiotoiminnan ja tutkimustulosten kaupallistamisen muodossa.

Yliopistolla on useita hyvin toimivia käytäntöjä yliopiston yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen ja vaikuttavuuden edistämiseksi. Tutkimuksen vaikuttavuutta seurataan järjestelmällisesti muun muassa edellä mainitun Impact Helper -työkalun avulla. Impact Helper -työkalu nostettiin auditoinnissa esiin erinomaisena aloitteena, joka tukee ja kannustaa tutkijoita arvioimaan ja pohtimaan tutkimuksensa vaikuttavuutta globaalista näkökulmasta. Työkalun avulla tutkijat jäsentävät tutkimusvaikuttavuuden käsitettä, vaikuttavuuspolkuja, mahdollisia sidosryhmiä sekä tapoja vaikuttavuuden maksimoimiseen ja mittaamiseen. Työkalu auttaa tutkijoita löytämään yhteyksiä tutkimuksensa ja YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden välillä. Lisäksi yliopisto tarjoaa räätälöityjä tutkimusvaikuttavuuden työpajoja tutkimusryhmille.

Oulun yliopisto seuraa systemaattisesti YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden edistymistä ja on liittännyt tutkimusprofiilinsa näihin tavoitteisiin. Yliopiston tutkimus vaikuttaa sekä ympäristöön että yhteiskuntaan. Arktinen strategia ja kestävän kehityksen painotukset vahvistavat yliopiston sitoutumista maailmanlaajuisiin haasteisiin.

Kriteeri 3. Korkeakoulu säteilee hyvää ympäristöönsä. Korkeakoululle on tunnusomaista osallistaa laajasti toimijoita kehittämistyöhön ja ylittää ennakkoluulottomasti erilaisia rajoja.

*Oulun yliopistolla on **paljon näyttöä** siitä, että se säteilee hyvää ympäristöönsä. Oulun yliopistolla on **paljon näyttöä** siitä, että se osallistaa laajasti eri toimijoita ja toiminta-alueensa verkostoja yhteistyöhön. Oulun yliopistolla on myös **paljon näyttöä** ennakkoluulottomasta rajojen ylittämisestä.*

Auditoinnissa tunnistettiin useita erinomaisia käytäntöjä, joiden avulla Oulun yliopisto hallinnoi ja ohjaa yhteiskunnallista vaikuttavuuttaan sekä sitoutumistaan eri sidosryhmiin. Tämä näkyy monipuolisina yhteistyömuotoina, jotka ulottuvat paikallisista aloitteista kansainvälisiin verkostoihin. Yliopiston vaikuttavuus kattaa laajasti erilaisia yhteistyöalueita ja huomioi myös tutkimusalueiden erityispiirteet, kuten saamelaisyhteisön tarpeet ja osallistumisen.

Yliopisto on kehittänyt kokeilukulttuuria sekä yliopiston sisällä että yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Yliopisto tekee tiivistä ja pitkäjänteistä yhteistyötä useiden kumppaneiden kanssa edistääkseen kestävää yhteiskunnallista muutosta. Yliopiston ja sen ulkoisten kumppaneiden välinen jatkuva vuorovaikutus on vaikuttavaa, ja yhteistyö on selvästi integroitunut osaksi yliopiston organisaatiokulttuuria. Tämä toimintatapa näkyy erityisesti monitieteisissä ja rajoja ylittävissä hankkeissa, joissa yhdistetään eri tieteenalojen asiantuntemus ja sidosryhmien osallistuminen. Esimerkkeinä tästä mainitaan arktinen tutkimus ja 6G-teknologian kehittäminen – molemmat osa-alueita, joilla Oulun yliopisto toimii kansainvälisesti tunnustettuna edelläkävijänä. Auditoinnin mukaan ulkoiset kumppanit ovat erittäin tyytyväisiä yhteistyöhön yliopiston kanssa, ja yhteistyöllä on vankka ja pitkä historia.

Kuten edellä on jo kuvattu, Oulun yliopisto on vahvasti mukana alueellisissa ja kansainvälisissä verkostoissa, ja sen strategia on linjassa alueellisten kehitystavoitteiden kanssa. Oulun yliopistolla on keskeinen rooli alueellisen innovaatioekosysteemin luomisessa, kehittämisessä ja ylläpitämisessä ja yliopisto vaikuttaa merkittävästi koko Pohjois-Suomen kilpailukykyyn. Yliopiston vahva alueellinen yhteistyö korostuu sen pitkäaikaisessa sitoutumisessa kestävän kehityksen edistämiseen yhdessä eri toimijoiden kanssa. Tästä on runsaasti näyttöä: Oulun yliopisto tukee aktiivisesti alueellista kehitystä, vahvistaa yhteyksiä työelämään, vaikuttaa tutkimuksellaan paikalliseen, kansalliseen ja kansainväliseen kehitykseen ja rikastuttaa yhteiskunnallista keskustelua. Tämä laaja vaikuttavuus rakentuu monien verkostojen ja yhteistyöalustojen kautta. Keskeinen osa tätä verkostoyhteistyötä on Oulu Innovation Alliance (OIA) eli strateginen konsortio, joka kokoaa yhteen keskeiset tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimijat Oulun alueella. OIA vahvistaa merkittävästi alueen innovaatiokyvykkyyttä ja globaalia kilpailuasemaa.

Yliopistolla on selkeät toimintamallit ja järjestelmät, joiden avulla se hallinnoi monipuolista yhteistyötä eri verkostoissa. Yhteiskunnallinen vuorovaikutus on vahvasti osa yliopiston strategiaa, ja tästä on runsaasti konkreettista näyttöä. Yliopisto osallistaa myös laajasti ja tehokkaasti eri toimijoita tutkimuksen, koulutuksen ja innovaatiotoiminnan kehittämiseen, mikä edelleen vahvistaa sen yhteiskunnallista vaikuttavuutta ja asemaa merkittävänä alueellisena ja kansainvälisenä toimijana. Oulun yliopistolla on myös aktiivinen kansalaistieteen verkosto, joka edistää kansalaisten osallistumista ja yhteiskunnallista vuorovaikutusta. JOY – Jatkuvan oppimisen yliopisto tarjoaa joustavia, digitaalisia koulutusratkaisuja eri elämäntilanteisiin.

Tutkimusviestintään on panostettu Oulun yliopistossa jo vuosien ajan. Yliopistossa on useita vakiintuneita käytäntöjä, jotka tukevat tutkimukseen liittyvää viestintää ja vuorovaikutusta, kuten ulkopuolisten sidosryhmien osallistaminen tutkimusohjelmien kokouksiin, tapahtumiin ja erilaisiin työryhmiin.